

**Sabiedriskā zinātne
(Citizen Science)
Latvijā**

KUR? Latvijas Universitātes Bibliotēkā
(Kalpaka bulvārī 4), Konferenču zālē

KAD? 14.martā, plkst. 10.00

VAIRĀK INFORMĀCIJAS:
www.biblioteka.lu.lv

82. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2024

Sabiedriskā zinātne (digitālo) humanitāro zinātņu kontekstā

SANITA REINSONE

Dr. philol., vadošā pētniece

LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtā

sanita.reinsone@lulfmi.lv

Sabiedrības iesaistīšana humanitāro zinātņu pētījumos

- Kopš 19. gadsimta vidus
- Valodas, folkloras, etnogrāfijas u.c. humanitāro zinātņu nozares materiālu vākšana, informācijas sniegšana
- Uzsaukumi, dalībnieku iesaiste ar laikrakstu starpniecību
- Aktīvi korespondentu tīkli
- Skolu iesaiste 1920.–30. gados

Digitālās humanitārās zinātnes

Sabiedriskās
zinātnes iniciatīvu
uzplaukums kopš
~2010. gada
(Web2.0)

Masveida kultūras
mantojuma
digitalizācija

Līdz ar DH metožu
attīstīšanos
– nepieciešamība
pēc datiem

Rīku un resursu
izstrāde

Metodoloģiju pilnveidošana un pētīšana
sabiedrības iesaistei, sadarbībai virtuālajā
vidē

Terminoloģija

Sabiedriskā zinātne –
atturīgi izmantots jēdziens
humanitārajās zinātnēs

While **citizen science** comprises natural sciences, such as biology, chemistry, and physics, **citizen humanities** encompass fields such as languages, literature, history, philosophy, and art.

Heinisch, B., Oswald, K., Weißpflug, M., Shuttleworth, S., Belknap, G. (2021). Citizen Humanities. In: Vohland, K., *et al.* The Science of Citizen Science. Springer, Cham.
https://doi.org/10.1007/978-3-030-58278-4_6

**Digitālā
līdzdalība**

**Digitālā
koprade**

**Sabiedrības
iesaistīšana**

pūļa intelīģence

pūļieguve

pūļpakalpojumi

pūļiesaiste

pūļa spēka
izmantošana

pūļa spēks

kopradišana

koprade

kolektīvā
intelīģence

kolektīvā
gudrība

virtuālā talka

digitālā talka

A top-down view of a wooden table where several people's hands are stacked together in a circle, symbolizing teamwork. The hands are of various skin tones and are wearing different colored sleeves (brown, purple, black, grey). Scattered around the hands are business documents, a laptop, and a tablet. The text "Digitālās līdzdalības veidi" is overlaid in white, centered over the hands.

Digitālās līdzdalības veidi

MĒRĶIS

- Zināšanu atklāšana, pilnīgošana un pārvaldīšana
- Datu kopu veidošana
- Saglabāšana un dokumentēšana
- Sabiedrības (kopienų) iesaiste

UZDEVUMS

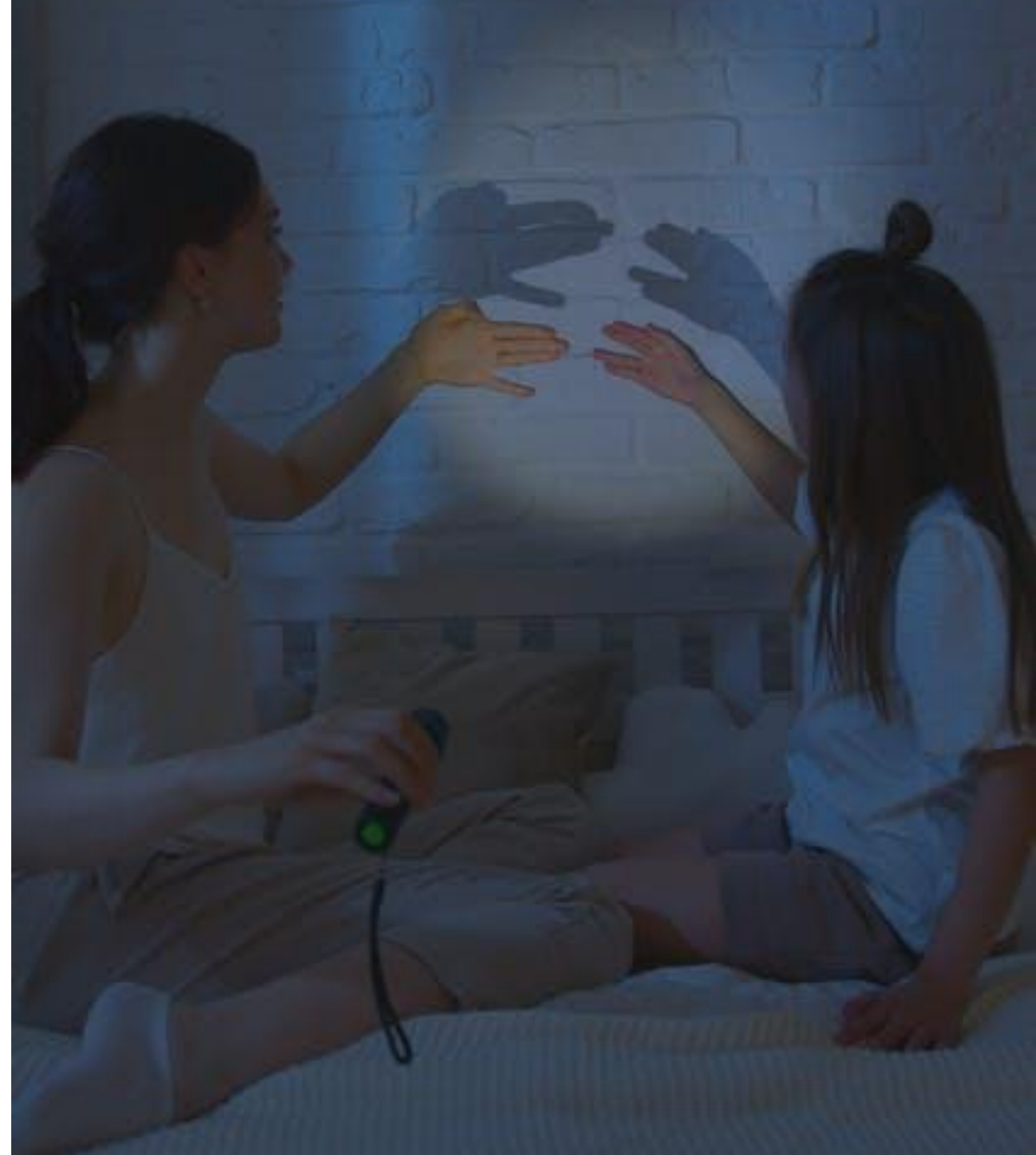
- > Atklāt
- > Papildināt
- > Uzlabot
- > Apstrādāt
- > Analizēt
- > Interpretēt
- > Izpētīt
- > Radīt

DARBĪBAS VEIDS

- Digitalizēšana
- Kategorizēšana
- Tagošana un anotēšana
- Saistīšana (linking)
- Kartēšana
- Multimodālu materiālu iesniegšana (teksti, foto, audio, video)
- Informācijas pārveidošana no viena formāta citā
- Informācijas sniegšana un precizēšana

... tomēr stāsts nav tikai par datiem

- papildu izglītošanās iespējas
- jaunu informācijas avotu atklāšana
- izpratnes radīšana par zinātnes nozari vai pētījumu
- (digitālo) prasmju iegūšana, pilnveidošana
- kritiskās domāšanas un analītisko spēju attīstīšana
- mantojuma saglabāšana
- dažādības un iekļaušanās veicināšana
- kopienu iesaiste un darbošanās kopā
- iespēja sadarboties ar tiem, kurus interesē tas pats, kas tevi
- lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespēja

DH sabiedriskās zinātnes iniciatīvas Latvijā

Īstenotāji

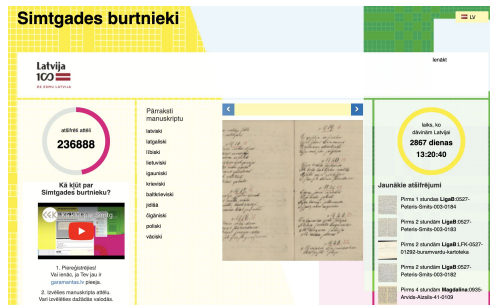
- pētniecības institūcijas
- kultūras mantojuma institūcijas
- UNESCO Latvijas Nacionālā komisija
- nevalstiskās organizācijas

ar sabiedrisko mediju atbalstu

Digitālo resursu uzlabošana, datu kopu veidošana

Crowdsourcing metodoloģija

- Pārveido informāciju no viena formāta citā

- Pārraksti, labo, iztulko, marķē, kartē, ierunā, precizē utt.

Simtgades burtnieki

Latvija 100 ES ESMU LATVIJA

http://lv100.garamantas.lv

236888 atšifrēti attēli

Kā kļūt par Simtgades burtnieku?

1. Pierēģistrējies! Vai ienāc, ja Tev jau ir garamantas.lv pieeja.
2. Izvēlies manuskripta attēlu. Vari izvēlēties dažādās valodās.

Pārraksti manuskriptu

- latviski
- latgaliski
- lībiski
- lietuviski
- igauņiski
- krieviski
- baltkrieviski
- jidišā
- čigāniski
- poļiski
- vāciski

laiks, ko dāvinām Latvijai

2867 dienas
13:20:40

Jaunākie atšifrējumi

- Pirms 1 stundām **LīgaB:0527-** Peteris-Smits-003-0184
- Pirms 2 stundām **LīgaB:0527-** Peteris-Smits-003-0183
- Pirms 2 stundām **LīgaB:LFK-0527-** 01292-buramvardu-kartoteka
- Pirms 2 stundām **LīgaB:0527-** Peteris-Smits-003-0182
- Pirms 4 stundām **Magdalena:0935-** Arvids-Aizsils-41-0109

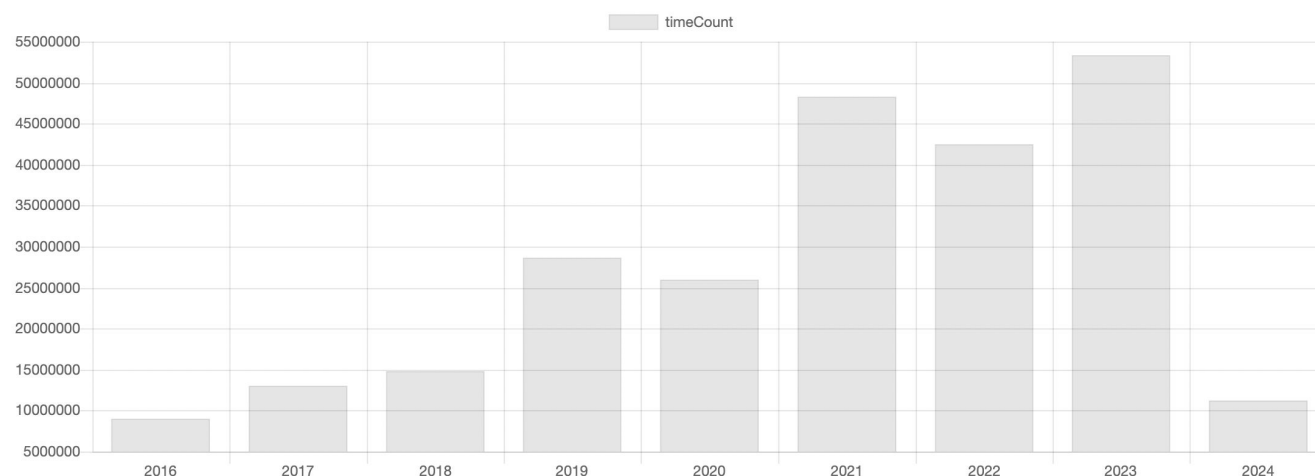
Kopš 2016. gada

Vairāk nekā > 65 tūkstoši stundu
veltīts aktīvā darbā LU LFMI
digitālajos resursos

> Sākotnējā fāzē liela nozīme publicitātes kampaņai medijos, kas ļauj sadzirdēt vēsti saturā ieinteresētiem cilvēkiem, kas vēlas sadarboties

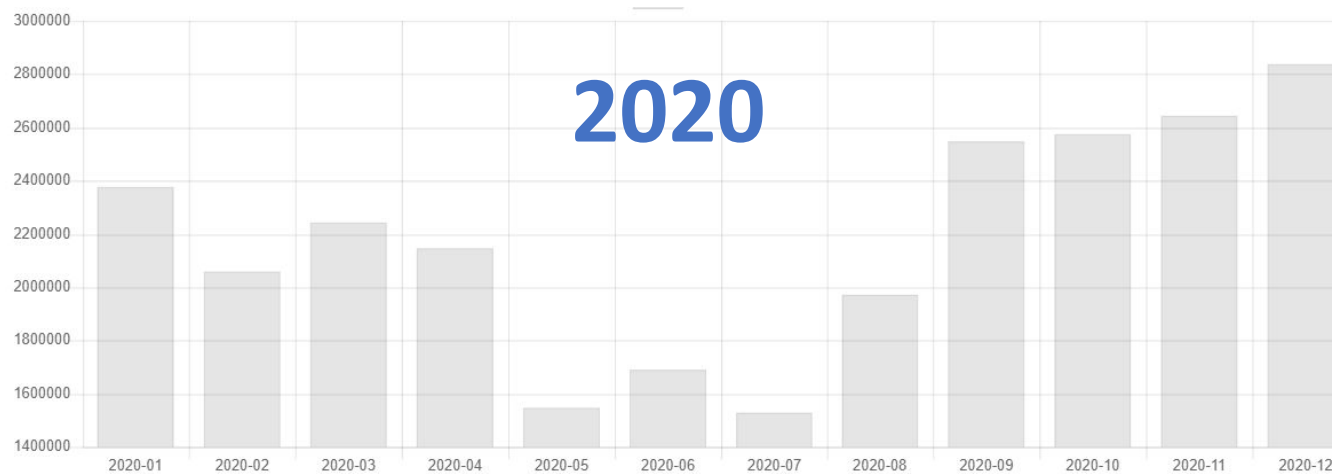
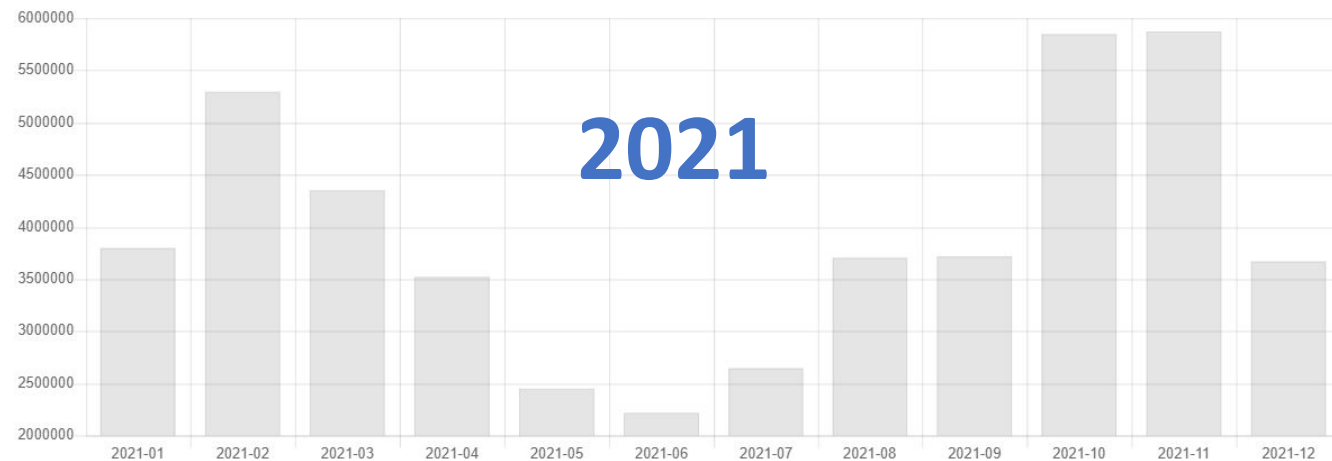
> Gadu gaitā LFMI sabiedriskās zinātnes kopiena ir profesionalizējusies

> Sabiedriskās zinātnes kopienas dalībnieku loma ir attīstījusies. No tehniskiem palīgiem kļūstot par kolekciju ekspertiem un vēstniekiem, arī līdzdomātājiem, līdzorganizētājiem un līdzradītājiem

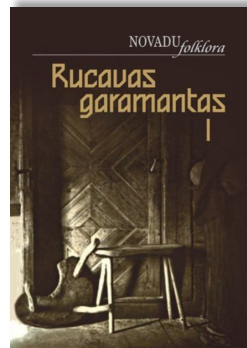

Aktivitāte gada griezumā

Sabiedrisko zinātnieku kopienas veidošana

atšifrētāji →

- > profesionāli lietotāji
- > kolekciju eksperti
- > vēstneši
- > sabiedrotie
- > līdzorganizatori
- > tālāk izmantotāji

Pētnieki ↔
līdzstrādnieki

- > personīga iepazīšanās
- > aptaujas
- > kvalitatīvās intervijas
- > pasākumi
- > viedokļu apmaiņa
- > līdzstrādnieku pašorganizēšanās

MŪSU KOPĪGAIS DEVUMS "BALSU TALKĀ" IR IESPAIDĪGS!

5639

cilvēki ir ierunājuši tekstus
www.balsutalka.lv.

11. VIETA

platformā "Common Voice".
Latviešu valoda pēc runātāju skaita nedaudz atpaliek no
tādām plaši izplatītām valodām
kā ķīniešu un itāļu.

100

stundu pietrūkst, lai mēs būtu
starp 20 lielākajām valodām arī
pēc ierunātā stundu skaita.

 BALSUTALKA.LV =

Latgaliēšu

Ieguldi latviešu valodas nākotnē!

Runā

Ierunā dažus
teikumus un palīdzi
attīstīt runas
tehnoloģijas latviešu
valodā!

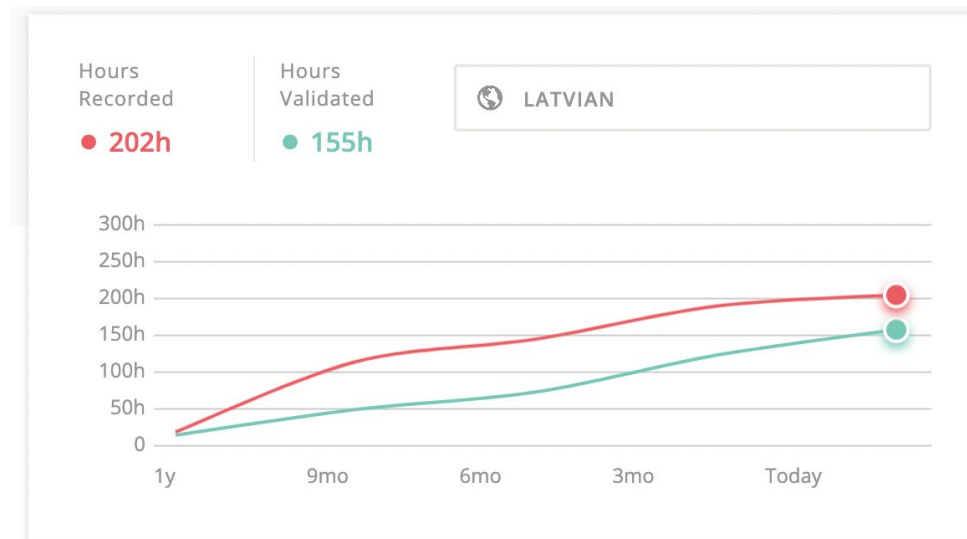
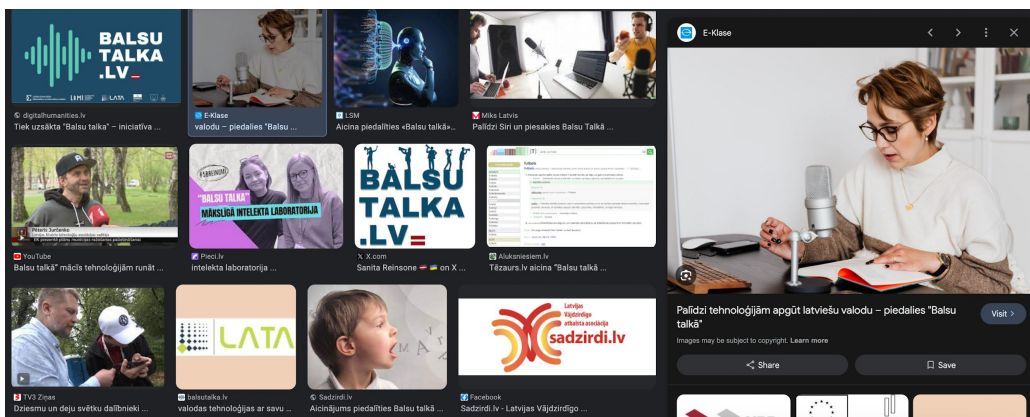

Klausies

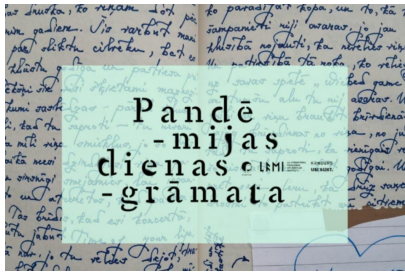
Palīdzi novērtēt, kā
ierunājuši citi!
Ierakstu pārbaude ir
vienlīdz svarīga.

BALSU TALKA .LV =

- Daudzveidīgs un aktīvs partneru loks ar savstarpēji papildinošām kompetencēm
- Dinamiska un intensīva komunikācija
- Tūlītējs rezultātu pielietojums runas tehnoloģiju attīstīšanā

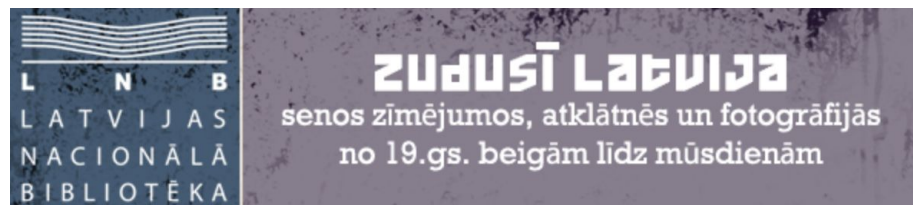
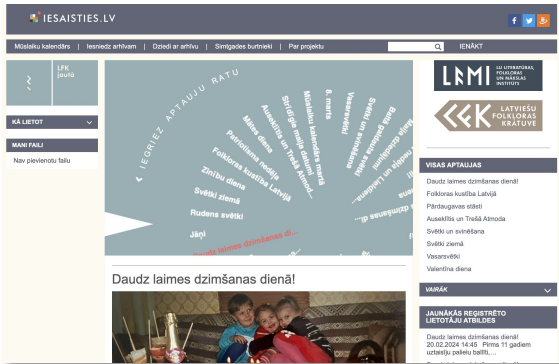
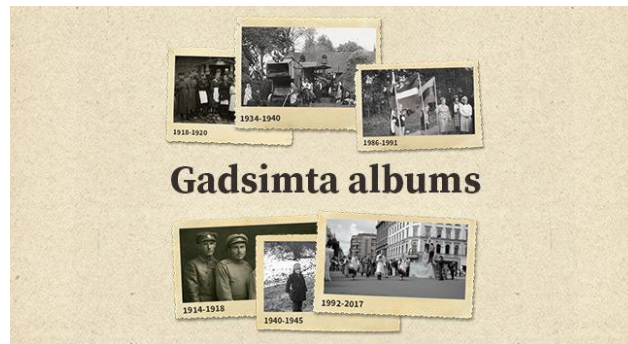

Gadsimta stāsti

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja digitālā sabiedrības iesaistes platforma

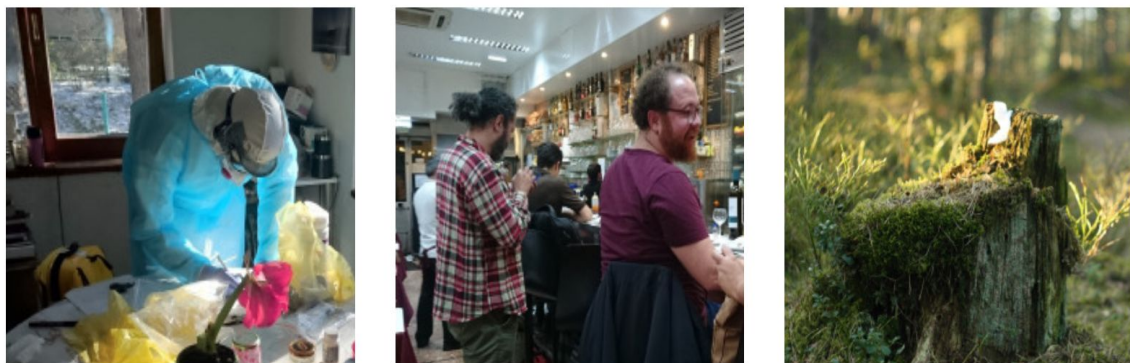
Ieraksti savu stāstu vēsturē!

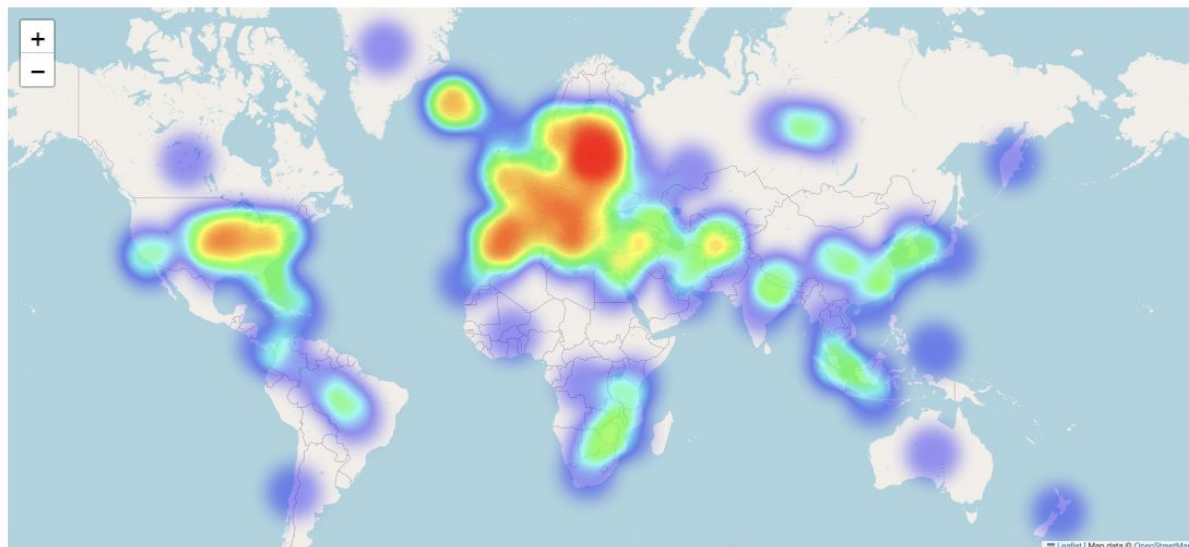
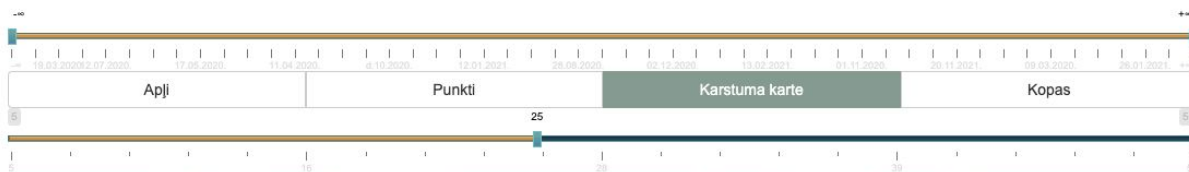
Dalīšanās ar zināšanām

- Palīdzi izpētīt
- Precizē
- Novēro
- Komentē
- Kontekstualizē
- Uzraksti, ko zini
- Izstāsti to, ko mēs nezinām
- Dalies ar savu pieredzi un zināšanām

Pandēmijas dienasgrāmatas 2020–2021

Kolekcija | Vienības (239) | Attēli (801) | Faili (809) | Personas (195) | **Vietas (818)** | Atsifretāji

<https://garamantas.lv/lv/collection/1415829/Pandemijas-dienasgramatas-2020-2021>

- Sadarbība ar kulturas medijiem – Punctum, Kroders, UbiSunt
- Plaša publicitāte ('aktuāls' temats)
- Intensīva dažāda līmeņa komunikācija
- Dinamiska arhivēšana
- 2300 dienu fiksējumu
- 237 autoru

Radošās sabiedriskās zinātnes iniciatīvas (creative-response)

	Lasi skaļi #1 Skandē Veidenbaumu!		Lasi skaļi #3 Dzejas rats 1919
	Lasi skaļi #2 Lasīsim dzejiņas!		Dziedi ar arhīvu

- atklāj
- izlasi skaļi
- interpretē
- dziedi
- spēlējies ar informāciju

Lasi skaji #1 Skandē Veidenbaum!

Lasi skaji #2 Lasīsim dzejiņas!

Lasi skaji #3 Dzejas rats 1919

lasi.literatura.lv
 berni.literatura.lv
 lasi.literatura.lv/lnb100

IESAISTIES.LV

Lasi skaji #1 Skandē Veidenbaum!

EDUARDS VEIDENBAUMS
 1867-1992
 Eduards Veidenbaums, šis netaimītais, ārkārtīgi apdomātais jaunais piedzīvojis daudz gan slavas, gan neslāvisības. Daži viņu uzskatījuši par lielko latviešu dzejnieku (Sīksteris, Treimanis), daži, kuri viņu sākmā atzina, vēlāk nāvēji pie parīcības, ka Veidenbauma dzejas literāriskā vērtība nav liela (Zeferts, Klausulis) - parvā, radīdāgu vārdiem Herdā saprotas, atzīdāmā Veidenbauma kā levdārojamā dzejnieku (Egīts, Upihs).

P. Ermāns, Leļļu...

TOP 10 DZEJOĻI

Kā gudri baltā pādēbēliet - 47
 Tautas un mīļie - 40
 Es domāju, ka pasaulē - 39
 Viss ir joks, par visu smeķa - 35
 Iedzer, brālī - 33
 Grāmātu kaudzes - 32
 Jau ziediem rotātas pļavas - 31
 Es ļaudīm jau dzešomā, dūvā - 28
 Jūs, dāzāds, kas pasaulē - 24
 Jā tev pāpaušā jūtas atēds - 23

TOP 10 SKANDĒJUMI

Iedzer, brālī - 33
 2017-09-20 23:33:38
 RobertsOGProductions
 Viss zemes un tālānības - 21
 2017-09-01 14:23:57
 Dace Mārtiņa
 Dže domā, ka pasaulē - 16
 2017-09-06 16:10:09
 MātsKarkurs
 Ar šīs zemes saņemām - 15
 2017-10-29 12:00:10
 andris keiss

Visām lietām pienāk gals

Visām lietām pienāk gals,
 Zeferts, Klausulis)
 parvā, radīdāgu vārdiem
 Herdā saprotas, atzīdāmā
 Veidenbauma kā
 levdārojamā dzejnieku
 (Egīts, Upihs).

IESAISTIES.LV

Lasi skaji #3 Dzejas rats 1919

Akcija "Dzejas rats 1919" cēlā "Lasi skaji" ir LU LMI dāvāna Latvijas Nacionālajai bibliotēkai tās simtgadē.

"Dzejas rats 1919" piedāvā skali nolāst kādu no 1919. gada tapušām un/vai publicētām 100 dzejoļiem. Sociālpolitiskās situācijas dēļ latviešu dzejā šis gads nav no radīgākajiem, tomēr dzejas izlase atkāļ gan tā laikā romantisko, gan revolucionāro, gan satīrisko un dāzānt dilettantisko stīpu.

Dzejnieks Andrejs Kurčijs trāģiski to nodevējis par "gavju un moku gadu", kur "sāsmu lāķis" - jaunizveidots valsts apdraudējums, varu maiņas, iekārtumi, karadarbība, trūkums - mīļas ar nācīgas kultūrai un izglītībai svarīgu institūciju dibināšanu, tostarp Latvijas Nacionālo bibliotēku (tolak, Valsts bibliotēku).

Apmācē bibliotēku, ierunā dzejoļi

KĀ PIEDALĪTES

TOP 10 DZEJOĻI

Sauļos, cūkstā - 10
 Sēdmanība - 10
 Elstēt - 8
 Pelnu, diecā - 8
 Bēsus - 8
 Vecmāmiņa - 8
 Lauvā, vīstā - 7
 Daugavas, ošā - 6
 Ko var aizīmēt? - 6
 Iesēki - 6

TOP 10 SKANDĒJUMI

Sauļos, cūkstā - 4
 2019-09-24 18:13:41
 saule26
 Sēdmanība - 4
 2019-09-08 19:06:46
 Kauliņ23
 --- > 3

IESAISTIES.LV

Lasi skaji #2 Lasīsim dzejiņas!

LASĪSIM DZEJIŅAS

IERAKSTĪT **KLAUSĪTES** **DZĒST**

Autors: Ārija
Leļļu skola

Zem garā solīna
 Ir leļļu skola.
 Tur pinkainais ļāoīts
 Ir ābece mācīts.

Un čāklī leļlīte,
 Tai vārdā Ulihs,
 Ar īrbu baksta,
 Burtnīpus rakstā -
 Un pinkatnu sīku
 Veik svītrīņu līku.

Tad - maza vīrelīnā -
 Tas mūs' kīparīnā -
 Viņš nerātīs diktī,
 Iet, vingro slikti
 Un nedzied taktā.

"Vai līkt viņu kaktā?"
 "Nē, nevajag sodu:
 Ar mīlu un godu!"

KĀ PIEDALĪTES

JAUNĀKIE IERAKSTI

REDAKTORU IZLASE

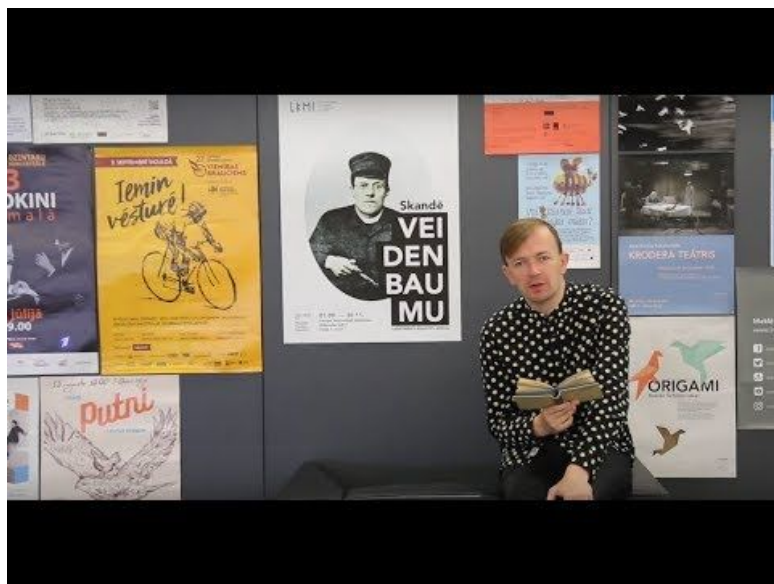
YouTube

TOP 10 DZEJOĻI

Ziemsvētku rīkīhs - 24
 Kāvenīhs - 24
 Trācīs - 23
 Kārīhs - 22
 Mīkās - 19
 Pāvāsāt - 19
 Sniega diena - 19
 Pīenīhs - 18
 Mākonīhs un mākonīhs - 17
 Nebēda - 17

TOP 10 SKANDĒJUMI

Pīenīhs - 2
 2018-09-01 14:09:40
 sindija
 Kārīhs - 2
 2018-09-13 16:24:47
 MC LIFE
 Kārīhs - 2
 2018-09-13 10:51:14
 matīhs
 Zāta sietīnā - 2
 2018-08-31 14:00:45
 PATRICIJA
 Mīkās, gar, garo, puķu - 2
 2018-09-22 12:49:25
 ANNUA
 Mīkās, gar, garo, puķu - 1
 2018-10-24 19:02:55
 Reāzja
 Pāvāsāna ietuvīnā - 1
 2018-09-09 14:35:35
 Andrejs
 Mīkās, gar, garo, puķu - 1

Meitheal Dúchas.ie

dúchas.ie » Meitheal Dúchas.ie

Community Transcription

We are inviting users of the site to transcribe, on a voluntary basis, the stories that were collected as part of the Schools' Collection. We hope that this work will increase community participation in the project and make the material more accessible. [More information...](#)

[Register or Log In](#)

Give me a story to transcribe!

Would you like to transcribe a story? Are you interested in getting involved but don't know where to start? Follow the links below and you will be given a random story from the collection to transcribe!

We recommend that you create a user account first so that your work will receive the appropriate recognition.

[Story in Irish](#) [Story in English](#)

STATISTICS

95,514 pages in Irish

65,107 pages transcribed **68%** 30,407 pages left to transcribe **32%**

348,829 pages in English

338,264 pages transcribed **97%** 10,565 pages left to transcribe **3%**

What's on the menu?

NYPL Labs | Dishes | Data | Blog | About | Help

Help The New York Public Library improve a unique collection!

We need you! [Help review](#)

It's easy! No registration required!

So far: 1,334,919 dishes transcribed from 17,547 menus

Connect: menus@nypl.org | [Twitter](#) | [Facebook](#)

The search function is being worked on!

Unfortunately, the search is not working properly on the site, but we are working on it and appreciate your patience!

[Map our Menus!](#)
Need a break from transcribing?

Crowdsourcing our human past

You can assist existing research projects with tasks that need human intelligence, such as the accurate location of artefact findspots or photographed scenes, the identification of subject matter in historic archives, the masking of photos meant for 3D modelling, or the transcription of letters and catalogues. Other tasks might require on-location contributions by members of the public, such as submitting your own photographs of particular archaeological sites or objects. By contributing to a MicroPasts project you will:

- Have a direct impact on research in archaeology, history and heritage

DICIVOL

Home | Institutions | Expeditions | Camera Traps | Tutorials | Forum | Log in | Search e.g. Bivalve

Decipher our collections, discover hidden archives and contribute to knowledge

Join our community of volunteers

[Get involved](#) [Learn more](#)

WELCOME TO THE ZOOMVERSE

People-powered research

[See All Projects](#)

FEATURED PROJECTS

CrowdHeritage beta

HOME | PARTNERS | ABOUT | SIGN IN

CONTRIBUTE TO OUR CULTURE!

WHAT IS CROWDHERITAGE

CrowdHeritage is an open platform where cultural heritage institutions can share their collections' metadata that need a fix or enrichment, and everybody can contribute to improve them. Cultural institutions will exploit the wisdom and power of the crowd to make their digital collections more discoverable and contributors will get their share of glory and also some gratitude back! Start joining a campaign now or contact us if you want to set-up your own.

Tagger

DATA ENHANCEMENT

Tagger was a crowd-sourcing project inviting the public to tag art with words and also put artworks into categories. The resulting tags allow visitors to use Art UK to search artworks by subject matter.

Smithsonian

HOME | PROJECTS | SEARCH | ABOUT | TIPS | BLOG

SMITHSONIAN DIGITAL VOLUNTEERS: TRANSCRIPTION CENTER

[SIGNUP](#) [LOGIN](#)

Online Office Hours

Ask Questions, Share Tips, Explore New Discoveries!
3rd Friday of Each Month
3-4 pm EST / 10-11 am GMT

With TC Coordinators [Caitlin Hayes](#) and [Emily Cain](#)

Old Weather

Help scientists transcribe Arctic and worldwide weather observations recorded in ship's logs since the mid-19th century.

First voyage [Zoomverse projects](#)

[Old Weather: WWII](#) Recover hidden weather data collected by the Navy during World War II

[Old Weather: Whaling](#) Explore the Arctic of the past from the deck of a whaling ship

[Old Weather: Arctic](#) Rediscover the historic Arctic voyages of the U.S. Navy and Coast Guard

Welcome to The Listening Experience Database

This is an open and freely searchable database that brings together a mass of data about people's experiences of listening to music of all kinds, in any historical period and any culture.

There are currently **11865 listening experiences** in the database, with **209 more** experiences awaiting approval.

[Explore the database](#) [Find experiences in texts](#)

HOW TO GET INVOLVED

1. Sign up
2. Browse Experiences
3. Add more to the database

[SIGN UP](#)

eu-citizen.science

Welcome to the platform for sharing citizen science projects, resources, tools, training and much more

- [👤 Projects](#)
- [📄 Resources](#)
- [🎓 Training](#)
- [🏢 Organisations](#)
- [🌐 Platforms](#)
- [👥 Users](#)

join the community and participate

EU-Citizen.Science is an online platform for sharing knowledge, tools, training and resources for citizen science – by the community, for the community.

The vision for the platform is to serve as a Knowledge Hub and to become the European reference point for citizen science in aid of its mainstreaming.

Kļūsim redzamāki arī starptautiski!

eu-citizen.science Search Blog Events Moocs Forum FAQ About ECS Project ▾

en-gb ▾

Login

Signup

Q Search...

🏠 Projects

📖 Resources

🎓 Training

🏛️ Organisations

🌐 Platforms

👤 Users

★ Our Gold Star Selection

📄 Most Recent Updated

📍 Latvia

Type

✕ country: Latvia

✕ Clear current search

ILŅA INSTITUTE OF LITERATURE, FOLKLORE AND ART, UNIVERSITY OF LATVIA

Institute of Literature, Folklore and Art of the University of Latvia

Latvia Academic

ecs

European
Citizen
Science

PALDIES!

Sanita Reinsone, Dr. philol.
sanita.reinsone@lulfmi.lv

<https://www.facebook.com/SabiedriskāZinatne>

**Sabiedriskā
zinātne Latvijā**

Sadarbībā ar ECS projektu un LibOCS

eu-citizen.science

ecs european citizen science Lib OCS

#SabiedriskāZinātne
#CitizenScienceLV
#eu-citizen.science

Projekts «Mūsdienu latviešu valodas izpēte un valodas tehnoloģiju attīstība», VPP-LETONIKA-2021/1-0006